

HK.045.8.2021

Augustów, dnia 02.04.2021r.

OCENA OBSZAROWA JAKOŚCI WODY NA TERENIE GMINY NOWINKA ZA 2020 ROK

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Augustowie, na podstawie:

- art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 195)
- art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2020 r. poz. 2028 ze zm.)
- § 23 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294)

dokonał oceny obszarowej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz szacowania ryzyka zdrowotnego na terenie gminy Nowinka za 2020 rok.

1. Wykaz producentów:

W 2020r. mieszkańcom gminy Nowinka wodę przeznaczoną do spożycia dostarczały 2 wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę zarządzane przez Wodociągi Podlaskie Sp. z o.o. w Białymstoku. Łącznie wodociągi te zaopatrywały 2290 osób.

Tabela. 1. WODOCIĄGI ZBIOROWEGO ZAOPATRZENIA W WODĘ NA TERENIE GMINY

Producent wody	Nazwa wodociągu	Wielkość produkcji wody [m3/doba]	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę [tys.]	Sposób uzdatniania/ dezynfekcja	Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów	Ocena jakości wody na koniec 2020r.
Wodociągi Podlaskie Sp. z o.o. ul. Elewatorska 31 15-620 Białystok	wodociąg Nowinka	309	1,116	napowietrzanie, odżelazianie, odmanganianie, dezynfekcja wg potrzeb	mętność 30 dni mangan 183 dni	przydatna do spożycia
	wodociąg Bryzgiel	244	1,174	napowietrzanie, odżelazianie, odmanganianie, dezynfekcja wg potrzeb	nie dotyczy	przydatna do spożycia

2. Jakość wody:

W 2020r. przeprowadzono 4 kontrole urzędowe jakości wody przeznaczonej do spożycia pochodzącej z w/w wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Ze względu na obowiązujący w Polsce stan epidemii COVID-19 i pismo Głównego Inspektora Sanitarnego znak: HŚ.BW.550.7.2020 z dn. 15.04.2020r., odstąpiono od przeprowadzenia kontroli urzędowych dotyczących stanu sanitarno-technicznego w/w wodociągów.

Do badań laboratoryjnych pobrano:

- ✓ w ramach kontroli wewnętrznej: 10 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym:
  - 8 w zakresie parametrów grupy A,
  - 2 w zakresie parametrów grupy B;
- ✓ w ramach kontroli urzędowej: 4 próbki wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym:
  - 2 w zakresie parametrów grupy A,
  - 2 w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego, w związku ze stwierdzeniem przekroczeń w próbce wody pobranej przez zarządcę oraz prowadzonym postępowaniem administracyjnym.

niepodlega

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Augustowie wydał łącznie 13 ocen sanitarnych wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym: 12 ocen pozytywnych i 1 ocenę warunkową.

3. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów jakości wody, działania naprawcze, prowadzone postępowania administracyjne:

WODOCIĄG NOWINKA – mętność ($1,9 \pm 0,1$ NTU, winno być ≤ 1 NTU)

W 2020r. stwierdzono przekroczenie w/w parametru w próbce wody pobranej z w/w wodociągu w ramach kontroli kontroli urzędowej prowadzonej przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Wystosowano wystąpienie do zarządcy z informacją o stwierdzeniu przekroczeń oraz konieczności przeprowadzenia działań naprawczych. Zarządca w ciągu 30 dni przeprowadził działania, m.in.: sprawdzenie procesu technologicznego, sprawdzenie poprawności pracy sprężarki, płukanie filtrów i przedstawił pozytywny wynik badania jakości wody.

Ze względu na brak bezpośredniego znaczenia dla konsumentów (parametr wskaźnikowy), incydentalny charakter przekroczenia oraz krótki czas trwania, biorąc pod uwagę jednocześnie trwający w Polsce stan epidemii COVID-19, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Augustowie odstąpił od pobrania próbek wody w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego i wydał pozytywną ocenę o przydatności wody do spożycia przez ludzi z Wodociągu Nowinka

Mętność

Mętność to parametr wskaźnikowy wyrażany w jednostkach: [$\mu\text{g/l}$]. Określa zawartość tego pierwiastka w badanej wodzie. Dopuszczalna wartość tego parametru w wodzie do spożycia wynosi 200 $\mu\text{g/l}$ zgodnie z załącznikiem nr 1 część C tab. 2 *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294)*. Mętność wody wywołana jest obecnością drobnych cząsteczek stałych, które mogą się znajdować w wodzie na skutek nieodpowiedniego uzdatniania lub z powodu unoszenia cząstek osadów pochodzących z sieci wodociągowej. W przypadku niektórych ujęć podziemnych mętność może wynikać z przenikania do niej cząstek gliny lub kredy w niewielkim stopniu ulegających sedymentacji ze złóż gliny oraz wytrącania się nierozpuszczalnego

wodorotlenku żelaza(III) i innych tlenków w przypadku, gdy pompowana woda nie jest natleniona.

Woda o wysokiej mętności nie stwarza zagrożenia dla zdrowia ludzi, jednak zapewnia ochronę mikroorganizmom przed działaniem dezynfekcyjnym i może pobudzać wzrost bakterii. Zaleca się, więc aby mętność wody była utrzymywana na możliwie najniższym poziomie ze względu na jej znaczenie dla jakości wody pod względem mikrobiologicznym.

WODOCIĄG Nowinka – mangan (154 ± 38 $\mu\text{g/l}$, winno być ≤ 50 $\mu\text{g/l}$)

W maju 2020r. stwierdzono przekroczenie w/w parametru w próbce wody pobranej w ramach kontroli wewnętrznej zarządcy. Wszczęte zostało postępowanie administracyjne. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Augustowie wydał ocenę o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi oraz decyzję administracyjną z terminem wykonania nakazów do 21.09.2020r. Zarządca wodociągu prowadził działania naprawcze zmierzające do poprawy jakości wody, m.in.: sprawdzenie procesu technologicznego, wymiana odpowietrzników, czyszczenie mieszaczy wodno-powietrznych, płukanie urządzeń uzdatniających wodę oraz sieci, uzupełnianie i wymiana złóż filtracyjnych .

Na podstawie wyników badań wody z w/w wodociągu przedstawianych przez zarządcę, stwierdzono skuteczność prowadzonych działań i zmniejszenie zawartości manganu w wodzie. Na wniosek strony termin wykonania nakazów wydanej decyzji przedłużano do 31.12.2020r.

Po przeprowadzeniu dalszych działań naprawczych zarządca pobrał do badań próbkę wody z w/w wodociągu. Badanie w/w próbki nie wykazało przekroczeń.

W celu weryfikacji wyniku otrzymanego od zarządcy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Augustowie w ramach bieżącego nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,

pobrał do badań próbkę wody z wodociągu Nowinka. Badanie w/w próbki również nie wykazało przekroczenia parametru mangan. Wydana została pozytywna ocena jakości do spożycia przez ludzi.

Mangan

Mangan to parametr wskaźnikowy wyrażany w jednostkach: [$\mu\text{g/l}$]. Określa zawartość tego pierwiastka w badanej wodzie. Dopuszczalna wartość tego parametru w wodzie do spożycia wynosi 50 $\mu\text{g/l}$ zgodnie z załącznikiem nr 1 część C tab. 2 *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294)*. Mangan jest jednym z najbardziej rozpowszechnionych metali występującym zwykle łącznie z żelazem. Pochodzi z resztek roślinnych z pokładów skorupy ziemskiej oraz zanieczyszczeń (głównie przemysłowych). Jego obecność w wodzie może wpływać pośrednio na powstawanie niekorzystnych zmian cech wody. Nawet w wodach o małej zawartości manganu mogą rozwijać się bakterie manganowe, które nadają jej nieprzyjemny, stęchły smak i zapach. W sieci wodociągowej tworzy się błona z tych bakterii, które zużywają chlor wolny, same przy tym nie ginąc. Mangan powoduje też ciemnienie jasnych tkanin podczas prania oraz powstawanie ciemnych osadów na urządzeniach sanitarnych. Pierwiastek ten jest też naturalnym elementem wielu produktów żywnościowych i to właśnie drogą pokarmową człowiek przyjmuje go najwięcej, większość dobowego spożycia tego pierwiastka waha się w granicach 2-10 mg (2000-10000 μg). Z oceny Światowej Organizacji Zdrowia i wyników badań toksykologicznych wynika, że ilość 8-9 mg (8000-9000 μg) na dobę nie wpływa negatywnie na stan zdrowia ludzi. Z uwagi na fakt, że woda nie jest głównym źródłem manganu w diecie (dostarcza przeciętnie ok. 20% dawki dobowej) oraz przyjmując duży margines bezpieczeństwa ustalono, że w pełni bezpieczne dla zdrowia ludzi stężenie manganu w wodzie przeznaczonej do spożycia wynosi 0,4 mg/l (400 $\mu\text{g/l}$). Jest to wartość 8 razy większa, niż przewiduje w/w rozporządzenie, a jej przekroczenia zdarzają się sporadycznie.

4. Zgłoszone reakcje niepożądane związane ze spożyciem wody na danym obszarze.

W 2020r. osoby korzystające z wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pochodzącej z wodociągów zlokalizowanych na terenie gminy Nowinka nie zgłaszały reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody.

5. Szacowanie ryzyka zdrowotnego:

W 2020r. na terenie gminy Nowinka woda do spożycia przez ludzi nie była kwestionowana jedynie w wodociągu Bryzgiel. W wodociągu Jaziewo stwierdzono przekroczenia parametrów fizykochemicznych (wskaźnikowych). Przekroczenia te nie stanowiły jednak bezpośredniego zagrożenia dla odbiorców ze względu na niewielki wpływ na zdrowie ludzi.

Zarządca wodociągów współpracował z organami Inspekcji Sanitarnej, uzgadniając i realizując harmonogram pobierania próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej. Przekazywał sprawozdania z badań laboratoryjnych Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Augustowie oraz prowadził działania naprawcze z chwilą uzyskania informacji o stwierdzonych przekroczeniach parametrów w tych badaniach.

Konsumenci byli informowani o jakości wody poprzez umieszczenie informacji na stronie internetowej właściciela/zarządcy wodociągów oraz przez konserwatorów obsługujących poszczególne wodociągi.

***

Powyższą ocenę jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie gminy Nowinka, należy przekazać ludności korzystającej z wody z w/w wodociągów.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Augustowie
Agata Augusewicz
/dokument podpisany elektronicznie/

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Nowinka, 16-304 Nowinka
2. a/a.